

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Іщенко Н.М.

«26» 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ
ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ**

Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Розробники

Стародубцев С.Г.

Марічеллі С.Д.

Завідувач кафедри розробника

Кочина М. Л.

Завідувач кафедри спеціальності

Кочина М. Л.

Гарант освітньої програми

Кочина М. Л.

Декан факультету фізичного виховання і спорту

Чернозуб А. А.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Фізична реабілітація при порушеннях функціонального стану організму людини	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	227 «Фізична терапія, ерготерапія»	
Спеціалізація (якщо є)	227.01 Фізична терапія	
Освітня програма	Фізична терапія	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2020-2021	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 кредитів / 150 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	18	-
– лекції	36	
	96	
– семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)		
– годин самостійної роботи студентів		
Відсоток аудиторного навантаження	33%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: дати студентам знання про основні порушення функціонального стану організму людини та сформувати систему знань щодо методів фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної, дихальної та нервової систем.

Завдання:

Методичні: дати теоретичні знання про основні захворювання та методи фізичної реабілітації при порушеннях функціонального стану організму людини.

Пізнавальні: дати уявлення про сучасний стан порушень функціонального стану організму людини. Про показання та протипоказання до застосування різних методів фізичної реабілітації при порушеннях функціонального стану.

Практичні: дати змогу майбутнім фахівцям опанувати практичними навичками з методів фізичної реабілітації при порушеннях функціонального стану організму людини.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вирішення проблем
	ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	ЗК6	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді.
	ЗК9	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності, здатність працювати у міжнародному контексті.
	ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	СК1	Здатність відповідно до МКФ визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, обмежень заняттєвої участі пацієнта використовуючи стандартизовані та нестандартизовані інструменти оцінки, прогнозувати результати та планувати терапію.
	СК2	Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування.
	СК3	Здатність проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.
	СК4	Здатність клінічно мислити, застосовувати засоби та методи науково-доказової практики, аналізувати результати та вносити корективи до індивідуальної програми реабілітації.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК5	Здатність на засадах МКФ обстежувати осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати їх фізичний стан та рівень фізичного розвитку.
	СК7	Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії.
	СК8	Здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта.
	СК9	Здатність ефективно співпрацювати з членами реабілітаційної команди, аналізувати та синтезувати інформацію, отриману від колег.
	СК11	Здатність працювати як викладач та науковець, застосовувати сучасні наукові дані у професійній діяльності.

Передумови вивчення дисципліни: засвоєння дисциплін «Біохімія», «Загальна анатомія», «Фізіологія людини», «Основи фізичної реабілітації», «Системи побудови програм з фізичної реабілітації», «Фармакологія в умовах активної рухової діяльності», «Сучасні медико-біологічні методи відновлення

функціонального стану людини у фізичній культурі, спорті та реабілітації», «Лікувально-реабілітаційний масаж», «Функціональна діагностика у фізичній реабілітації» та «Основи психофізіології».

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- визначення понять "функціональний стан людини в праці" і "працездатність";
- основні підходи до аналізу функціональних станів, критерії ефективності діяльності;
- методи прикладної діагностики та оцінки функціональних станів;
- принципи застосування прикладних програм оптимізації несприятливих функціональних станів;
- загальні поняття про захворювання серцево-судинної системи та їх реабілітацію;
- загальні поняття про захворювання дихальної системи та їх реабілітацію;
- застосування методів фізичної реабілітації при недостатності кровообігу та атеросклерозі;
- фізичну реабілітацію при гіпертонічній хворобі та при ішемічній хворобі серця;
- загальні поняття про захворювання нервової системи та їх реабілітацію;
- застосування методів фізичної реабілітації при захворювання центральної та периферичної нервової системи;
- фізичну реабілітацію при невритах та невралгія;
- застосування засобів фізичної реабілітації при радикуліті;
- міопатії та їх фізична реабілітація;
- фізична реабілітація при вегето-судинній дистонії, неврозоподібних станах;
- фізична реабілітація при гострих і хронічних бронхітах, бронхіальній астмі, після хірургічних втручань на легенях.

має вміти:

- аналізувати причини розвитку і ознаки прояву різних функціональних станів;
- застосовувати схеми впровадження психологічних технологій профілактики та корекції станів зниженої працездатності;
- вибирати та застосовувати реабілітаційні заходи при захворюваннях нервової системи відповідно до важкості захворювання та вікових особливостей;
- розробляти та впроваджувати рекомендації і комплекси вправ з відновлення або компенсації захворювань нервової системи;
- вибирати та застосовувати реабілітаційні заходи при захворюваннях серцево-судинної системи відповідно до важкості захворювання та вікових особливостей;
- розробляти та впроваджувати рекомендації і комплекси вправ з відновлення або компенсації захворювань серцево-судинної системи;
- вибирати та застосовувати реабілітаційні заходи при захворюваннях дихальної системи відповідно до важкості захворювання та вікових особливостей;

- розробляти та впроваджувати рекомендації і комплекси вправ з відновлення або компенсації захворювань дихальної системи.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

ПРН 1	Демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта
ПРН 3	Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями
ПРН 4	Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності
ПРН 5	Демонструвати уміння визначати функціональний стан осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією
ПРН 6	Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі
ПРН 8	Демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій
ПРН 9	Демонструвати уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та очікуваних результатів фізичної терапії
ПРН 10	Демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології
ПРН 12	Демонструвати уміння розробляти технологію втручання
ПРН 13	Демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення
ПРН 14	Демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії
ПРН 15	Демонструвати уміння коректувати хід виконання програм фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів
ПРН 18	Демонструвати професійний розвиток та планувати його

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Поняття «функціональний стан» людини	2	2	5
2	Тема 2 Міжнародна класифікація функціонування	2	2	5
3	Тема 3 Діагностика у фізичній реабілітації	2	2	6

4	Тема 4 Особливості побудови програм фізичної реабілітації	2	2	5
5	Тема 5 Фізична реабілітація при порушеннях обміну речовин	2	4	15
6	Тема 6 Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем	2	8	15
7	Тема 7 Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях	2	8	15
8	Тема 8 Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи	2	4	15
9	Тема 9 Фізична реабілітація при внутрішніх хворбах	2	4	15
Всього за курсом		18	36	96

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план	Кількість годин
1	Тема 1 Поняття «функціональний стан» людини 1) Поняття "функціональний стан людини" 2) Основні підходи до аналізу функціональних станів 3) Види функціональних станів 4) Функціональна система за П.К. Анохіним	2
2	Тема 2 Міжнародна класифікація функціонування 1) Функції та структури організму 2) Активність та участь 3) Фактори навколошнього середовища 4) Особистісні фактори	2
3	Тема 3 Діагностика у фізичній реабілітації 1) Методи дослідження серцево-судинної та дихальної систем. 2) Методи дослідження опорно-рухового апарату. 3) Методи дослідження неврологічних розладів. 4) Прилади й методи для фізіологічних досліджень.	2
4	Тема 4 Особливості побудови програм фізичної реабілітації 1) компоненти програми фізичної реабілітації - обстеження - планування - втручання - контроль.	2
5	Тема 5 Фізична реабілітація при порушеннях обміну речовин 1) Реабілітаційна програма при порушеннях обміну речовин (ожиріння, цукровий діабет та ін.) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при порушеннях обміну речовин 3) Особливості реабілітаційного втручання при порушеннях обмін речовин	2
6	Тема 6 Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем (інфаркт міокарда, гіпертензія, міокардити, бронхіти,	2

	бронхіальні астми та ін.) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем 3) Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем	
7	Тема 7 Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях (травми, переломи, оперативні втручання на черевній та грудній порожнинах та ін.) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях 3) Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях	2
8	Тема 8 Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи. 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях нервової системи (інсульт, ДЦП, спинно-мозкові травми, радикуліт, неврити та ін.) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях нервової системи 3) Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях нервової системи	2
9	Тема 9 Фізична реабілітація при внутрішніх хворобах 1) Реабілітаційна програма при внутрішніх хворобах (гастрити, дуоденіти, холециститі, гепатити та ін.) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при внутрішніх хворобах 3) Особливості реабілітаційного втручання при внутрішніх хворобах	2

4.2. План практичних (семінарських) занять

№	Тема заняття / план	Кількість годин
1	Тема 1 Поняття «функціональний стан» людини 1) Поняття "функціональний стан людини" 2) Основні підходи до аналізу функціональних станів 3) Види функціональних станів 4) Функціональна система за П.К. Анохіним	2
2	Тема 2 Міжнародна класифікація функціонування 1) Функції та структури організму 2) Активність та участь 3) Фактори навколошнього середовища 4) Особистісні фактори	2
3	Тема 3 Діагностика у фізичній реабілітації 1) Методи дослідження серцево-судинної та дихальної систем. 2) Методи дослідження опорно-рухового апарату. 3) Методи дослідження неврологічних розладів. 4) Прилади й методи для фізіологічних досліджень.	2
4	Тема 4 Особливості побудови програм фізичної реабілітації 1) компоненти програми фізичної реабілітації - обстеження - планування	2

	- втручання - контроль.	
5	Тема 5 Фізична реабілітація при порушеннях обміну речовин 1) Реабілітаційна програма при порушеннях обміну речовин (цукровий діабет) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при порушеннях обміну речовин 3) Особливості реабілітаційного втручання при порушеннях обмін речовин	2
6	Тема 5 Фізична реабілітація при порушеннях обміну речовин 1) Реабілітаційна програма при порушеннях обміну речовин (ожиріння, подагра)	2
7	Тема 6 Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях серцево-судинної системи (інфаркт міокарда, гіпертензія) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях серцево-судинної системи 3) Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях дихальної системи	2
8	Тема 6 Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях серцево-судинної системи (ішемічна хвороба серця, гіпотензія, варикозне розширення вен)	2
9	Тема 6 Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях дихальної системи (бронхіти, бронхіальні астми) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях дихальної системи 3) Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях дихальної системи	2
10	Тема 6 Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях дихальної системи (емфізема легень, пневмонія, плеврит)	2
11	Тема 7 Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях опорно-рухового апарату (травми, переломи, вивихи верхніх та нижніх кінцівок) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях опорно-рухового апарату 3) Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях опорно-рухового апарату	2
12	Тема 7 Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях опорно-рухового апарату (травми, переломи хребта, тазу)	2
13	Тема 7 Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях 1) Реабілітаційна програма при хірургічних захворюваннях (оперативні втручання на черевній порожнині) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії	2

	при хірургічних захворюваннях 3) Особливості реабілітаційного втручання при хірургічних захворюваннях	
14	Тема 7 Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату і хірургічних захворюваннях 1) Реабілітаційна програма при хірургічних захворюваннях (оперативні втручання на грудній порожнині)	2
15	Тема 8 Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи. 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях нервової системи (інсульт, ДЦП, спинно-мозкові травми) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях нервової системи 3) Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях нервової системи	2
16	Тема 8 Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи. 1) Реабілітаційна програма при захворюваннях нервової системи (остеохондроз, радикуліт, неврити, неврози)	2
17	Тема 9 Фізична реабілітація при внутрішніх хворобах 1) Реабілітаційна програма при внутрішніх хворобах (гастрити, дуоденіти) 2) Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при внутрішніх хворобах 3) Особливості реабілітаційного втручання при внутрішніх хворобах	2
18	Тема 9 Фізична реабілітація при внутрішніх хворобах 1) Реабілітаційна програма при внутрішніх хворобах (холециститі, гепатити)	2

Семінарське заняття передбачає доповідь студентів за зазначеними питаннями, та обговорення їх у групі. Студенти представляють власні програми реабілітації різних захворювань.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Підготувати індивідуальне завдання на одну із запропонованих тем.

Обсяг роботи має складати – 10-15 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки, глосарій, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації. Робота має бути акуратно написана від руки або надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці реферату.

Текст роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А-4(210 x 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем; вирівнювання - “За ширину”; міжрядковий інтервал “Полуторний” (1,5 Lines); абзацний відступ – п’ять знаків (1,25 см); верхнє і нижнє поле – 2 см., ліве – 3 см, праве – 1 см. Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п’яти знакам (1,25 см).

Скорочення слів та словосполучень мають відповідати чинним стандартам з бібліотечної та видавничої справи.

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Переніс слів у заголовках розділів слід уникати. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом, при друкованому виготовленні письмової роботи, повинна становити не менше двох рядків.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але номер сторінки на титульному аркуші не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

При використанні літературних джерел в тексті письмової роботи можуть бути два варіанти посилань на них. Перший – це посторінкові посилання (виноски): коли на сторінці цитується джерело, то внизу цієї сторінки під основним текстом наводиться бібліографічний опис літературного джерела і вказується сторінка. Другий – коли в разі посилання на літературне джерело у круглих дужках вказується прізвище та ініціали автора та рік видання публікації, (Скворцов В.А., 2015).

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщається на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

Перелік тем для підготовки індивідуального завдання

1. Рефлекторно-рухова сфера.
2. Фізична реабілітація дитячого церебрального паралічу.
3. Особливості фізичної реабілітації при порушенні мозкового кровообігу.
4. Фізична реабілітація при менінгітах, арахноїдітах, енцефалопатії головного мозку.
5. Фізична реабілітація осіб з ураженням спинного мозку.
6. Фізична реабілітація при міелітах, поліоміелітах.
7. Фізична реабілітація осіб з хворобою Паркінсона.
8. Дифузний атеросклероз судин головного мозку. Розсіяний склероз.
9. Фізична реабілітація при невралгіях.
10. Застосування засобів фізичної реабілітації при радикуліті.
11. Міопатії та їх фізична реабілітація.
12. Фізична реабілітація при невропатіях та поліневропатії.
13. Фізична реабілітація при вегето-судинній дистонії.
14. Фізична реабілітація при неврозоподібних станах.
15. ФР при міокардиті
16. Особливості ФР хворих ССС, які мають психічні розлади.
17. Діагностування в реабілітації при захворюваннях ССС.

- 18.Основи дієтології в програмах фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи.
- 19.Особливості ЛФК в програмах фізичної реабілітації кардіологічних хворих.
- 20.Особливості фізичної реабілітації жінок при захворюваннях серцево-судинної системи.
- 21.Функціональні порушення в роботі серця дітей.
- 22.ЛФК при оперативному втручанні на крупних судинах.
- 23.Застосування бальнеотерапії, гідротерапії для лікування кардіологічних хворих.
- 24.Застосування пелоїдотерапії і теплолікування для лікування кардіологічних хворих.
- 25.Особливості ФР при ревматизмі у дітей.
- 26.ЛФК при оперативному втручанні з приводу пороків серця.
- 27.Застосування тренажерів у фізичній реабілітації кардіологічних хворих.
- 28.Основні принципи дозування навантаження при захворюваннях ССС.
- 29.Лікувальна фізкультура при гострій пневмонії
- 30.Лікувальна фізкультура при плевриті
- 31.Лікувальна фізкультура при бронхіті
- 32.Лікувальна фізкультура при неспецифічних хворобах легенів

4.4.Забезпечення освітнього процесу

Навчально-методичний матеріал: конспекти лекцій та практичних занять.

Мережа Інтернет: доступ до сайтів університетів та інших сайтів, що необхідні для навчального процесу

Обладнання: мультимедійний проектор.

Прилади: спірометр, динамометр, ритмограф, стабілограф, хронорефлексометр, ростомір, секундомір.

5. Підсумковий контроль

Перелік питань підсумкового контролю (екзамен)

1. Функціональний стан і працездатність людини в професійній діяльності
2. Поняття "функціональний стан людини" і "працездатність" в психології праці
3. Основні підходи до аналізу функціональних станів
4. Вплив засобів фізичної реабілітації на організм людини
5. Загальні основи лікувальної фізичної культури
6. Основи фізіотерапії та лікувального масажу
7. Вплив засобів фізичної реабілітації при порушеному функціональному стані людини
8. Вплив фізичних вправ на тонус центральної нервової системи
9. Вплив фізичних вправ на нервово-регуляторні механізми управління вегетативними функціями організму

- 10.Функціональні проби та їх різновиди
- 11.Проби з фізичним навантаженням
- 12.Проби зі зміною положення
- 13.Проби із затримкою дихання
- 14.Діагностика фізичного здоров'я та фізичного стану людини
- 15.Критерії оцінки здоров'я
- 16.Показники фізичного здоров'я
- 17.Лікувальна фізкультура для осіб із захворюваннями і травмами периферичної нервової системи
- 18.Захворювання ПНС, причини, фактори ризику, симптоми
- 19.Механізми лікувальної дії фізичних вправ при захворюваннях нервової системи
- 20.Фізична реабілітація при гіпертонічній хворобі
- 21.Фізична реабілітація при вегето-судинній дистонії. Прояви ангіоневрозу.
- 22.Фізична реабілітація при гострих і хронічних бронхітах, бронхіальній астмі, після хірургічних втручань на легенях
- 23.Типи реакції: гіпотенічний (астенічний), гіпертонічний тип, дистонічний тип, ступеневий тип
- 24.Оцінка впливу фізичних вправ на роботу гемодинаміки
- 25.Постановка реабілітаційного діагнозу хворому
- 26.Визначення реабілітаційного потенціалу та реактивності хвого
- 27.Розробка індивідуальної реабілітаційної програми
- 28.Щоденна експрес-діагностика відповідності адаптивних можливостей організму рівню фізичних і психічних навантажень
- 29.Оцінка результатів реабілітації та ступеня відновлення
- 30.Комплексність лікувально-відновлювальних заходів
- 31.Поняття "функціональний стан людини"
- 32.Основні підходи до аналізу функціональних станів
- 33.Види функціональних станів
- 34.Функціональна система за П.К. Анохіним
- 35.Функції та структури організму (за МКФ)
- 36.Активність та участь (за МКФ)
- 37.Фактори навколошнього середовища (за МКФ)
- 38.Особистісні фактори (за МКФ)
- 39.Методи дослідження серцево-судинної та дихальної систем.
- 40.Методи дослідження опорно-рухового апарату.
- 41.Методи дослідження неврологічних розладів.
- 42.Прилади й методи для фізіологічних досліджень
- 43.Компоненти програми фізичної реабілітації
- 44.Обстеження у фізичній реабілітації
- 45.Планування у фізичній реабілітації
- 46.Втручання у фізичній реабілітації
- 47.Контроль у фізичній реабілітації
- 48.Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при порушеннях обміну речовин

49. Особливості реабілітаційного втручання при порушеннях обмін речовин
50. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях серцево-судинної системи
51. Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях дихальної системи
52. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях дихальної системи
53. Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях дихальної системи
54. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях опорно-рухового апарату
55. Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях опорно-рухового апарату
56. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при хірургічних захворюваннях
57. Особливості реабілітаційного втручання при хірургічних захворюваннях
58. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях нервової системи
59. Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях нервової системи
60. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при внутрішніх хворобах
61. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при захворюваннях нервової системи
62. Фізична реабілітація при гіпертонічній хворобі
63. Фізична реабілітація при вегето-судинній дистонії. Прояви ангіоневрозу.
64. Функціональна система за П.К. Анохіним
65. Функції та структури організму (за МКФ)
66. Активність та участь (за МКФ)
67. Фактори навколошнього середовища (за МКФ)
68. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при порушеннях обміну речовин
69. Особливості реабілітаційного втручання при порушеннях обмін речовин
70. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях серцево-судинної системи
71. Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях дихальної системи
72. Лікувальна фізкультура для осіб із захворюваннями і травмами периферичної нервової системи
73. Захворювання ПНС, причини, фактори ризику, симптоми
74. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при захворюваннях нервової системи
75. Функціональні проби та їх різновиди
76. Проби з фізичним навантаженням
77. Проби зі зміною положення

78. Проби із затримкою дихання
79. Діагностика фізичного здоров'я та фізичного стану людини
80. Критерії оцінки здоров'я
81. Прилади й методи для фізіологічних досліджень
82. Компоненти програми фізичної реабілітації
83. Обстеження у фізичній реабілітації
84. Планування у фізичній реабілітації
85. Втручання у фізичній реабілітації
86. Контроль у фізичній реабілітації
87. рухового апарату
88. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при хірургічних захворюваннях
89. Особливості реабілітаційного втручання при хірургічних захворюваннях
90. Особливості комплексу лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії при захворюваннях нервової системи

Приклад екзаменаційного білету

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації
Екзаменаційний білет
з дисципліни «Фізична реабілітація про порушеннях функціонального
стану організму людини»
Варіант 0

1. Функціональні проби та їх різновиди
2. Активність та участь (за МКФ)
3. Особливості реабілітаційного втручання при захворюваннях дихальної системи

Затверджено на засіданні кафедри. Протокол №____ від «____» 20__ року.

К. мед. н., доцент
кафедри медико-біологічних основ спорту
та фізичної реабілітації

Стародубцев С. Г.

Завідувач кафедри
медико-біологічних основ спорту
та фізичної реабілітації

Кочина М. Л.

За повну розгорнуту відповідь на 1 питання студент отримує 10 балів, за 2 та 3 питання по 15 балів:

- 8-10 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;
- 5-7 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і змінення орієнтуватися в новому; змістовні відповіді на запитання;
- 3-4 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; є розуміння основних положень матеріалу.

0-2 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; незнання теорії основних питань і термінів;

11-15 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;

7-10 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому; змістовні відповіді на запитання;

4-6 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; є розуміння основних положень матеріалу.

0-3 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; незнання теорії основних питань і термінів;

Максимальна кількість балів за залік становить 40 балів.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Фізична реабілітація при порушеннях функціонального стану організму людини» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Практичні/семінарські заняття:	$13 \times 4 = 52$	Протягом семестру
2	Виконання індивідуального завдання (підготовка та захист реферату)	8	Протягом семестру
3	Екзамен	40	Заліково-екзаменаційна сесія
Всього		100	

6.2. Критерії оцінювання

Відповідь на практичному занятті, усна відповідь за темою індивідуального завдання

4 (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання для розв'язання практичних задач з побудови реабілітаційних програм для пацієнтів при порушеннях функціонального стану організму. Буде відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи відповідну термінологію.
3 (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в побудові реабілітаційних програм для пацієнтів при порушеннях функціонального стану організму, але недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
2 (задовільно)	Студент має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого

	термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.
1 (незадовільно)	Студент має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал.

Написання та захист реферату

7-8 балів (відмінно)	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається переважно на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить фрагменти нової, нетрадиційної інформації.
5-6 балів (добре)	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітлені питання, яке досліджувалось.
3-4 бали (задовільно)	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми.
1-2 бали (задовільно)	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам.
0 (незадовільно)	Робота не виконана.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Коляденко Г.І. Анатомія людини: Підручник. – К.: Либідь, 2001.- 384 с.
2. В.М.Мухін. Фізична реабілітація: Київ, Олімпійська література, 2000. – 472 с.
3. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: Навч. Посібник / А.М Порада, О.В. Солововник, Н.Є. Прокопчук.- 2-е вид. – К.: Медицина, 2008.- 248 с.
4. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: Навч. Посібник / А.М Порада, О.В. Солововник, Н.Є. Прокопчук.- 2-е вид. – К.: Медицина, 2008.- 248 с.
5. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: навч. посібник. – К.: Олімпійська література, 2006. – 196с.
6. Невропатологія: підручник / В. М. Шевага, А. В. Паєнок, Б. В. Залорожна. – 2-е вид, перероб. і доп. – К.: Медицина, 2009. – 656с.
7. Нервові хвороби / Віничук С.М., Дубенко Є.Г. / .-К.:Здоров'я, 2001.- 696 с.
8. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посібник / Д. М. Воронін, Є. О. Павлюк. – Хмельницький: ХНУ, 2001. – 143с.
9. Физическая реабилитация: Учебник для студентов высших учебных заведений, обучающихся по Государственному образовательному стандарту 022500 «Физическая культура для лиц с отклонениями в состоянии здоровья»

(Адаптивная физическая культура) / Под общей ред. проф. С. Н. Попова. Изд. 3-е. — Ростов н/Д: Феникс, 2005. — 608 с.

10. Івасик Н. О. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. зал. Фізкультурного профілю — Л.: 2007. — 166 с.

11. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах. За ред. Л.І.Фісенко. —Київ. -2005. —402 с.9.

12.Соколовський В.С. та ін. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. —Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. —2005. —234 с. —(Б-ка студента-медика).

13.Триняк М. Г. Застосування вольового управління диханням в клініці внутрішніх хвороб та в спорті. —Чернівці, 1996. —122 с.

7.2. Додаткові:

1. Таран І. В. Особливості авторських методик фізичної реабілітації при спастичних формах дитячого церебрального параліча / Таран І. В. // Наука сьогодні: теория, методология, практика : сб. ст. Междунар. науч.-практ. конф. — Вроцлав, 2013. — С. 86 – 95.

2. Бандуріна К. В. Фізична реабілітація дітей з церебральним паралічом в умовах спеціальної школи : метод. рек. / К. В. Бандуріна. — Запоріжжя : Вид-во Класичного приватного університету, 2009. — 103 с.

3. Воронін Д. М. Церебральний параліч та реабілітація його спастичних форм / Д. Воронін, В. Трач. — Хмельницький : ХНУ, 2008. — 55 с.